

EUS Aaltonen Elisa(VM), Henriksson
Marketta(VM)

16.03.2020

Asia

Komission tiedonanto koordinoituista taloudellisista toimista COVID-19 -epidemian vaikutusten lieventämiseksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 13.3.2020 tiedonannon koordinoituista taloudellisista toimenpiteistä, joilla pyritään vastaamaan COVID-19 -viruksen leviämisen aiheuttamiin taloudellisiin vaikutuksiin. Tiedonannossa esitetään toimenpiteitä, jotka liittyvät solidaarisuuden varmistamiseen yhteismarkkinoilla eri alojen osalta, EU:n budjetin ja Euroopan investointipankkiryhmän varojen käyttöönottoon talouden toimijoiden maksuvalmiuden säilyttämiseksi, valtiontukiin sekä finanssipolitiikan sääntöjen joustoon. Tiedonanto ja esitetyt toimenpiteet perustuvat analyysiin taloustilanteesta ja koronaviruksen taloudellisista vaikutuksista, jotka on esitetty tiedonannon liitteenä.

Tiedonannon lisäksi komissio on antanut seuraavat ehdotukset, joista tehdään pikaisella aikataululla U-kirjelmät; Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite (COM(2020) 113), Solidaarisuusrahaston asetuksen muuttamishdotus (COM(2020) 114) ja lentoliikenteen saapumisaikojen koskevan asetuksen muuttamishdotus (COM(2020) 111).

Laajennettu euroryhmä keskusteli koronaviruksen vaatimista taloudellisista toimenpiteistä 16.3., mutta varsinaisista lisätoimenpiteistä ei päätetty vielä tässä vaiheessa. Kokonaiskysynnän romahtamisen seurauksena on kuitenkin lähes varmaa, että lisätoimista joudutaan keskustelemaan pian uudelleen.

Suomen kanta

Valtioneuvosto tukee komission esittämiä toimia covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi. Koordinoidut ja tehokkaasti suunnatut, sekä ripeät toimet ovat avainasemassa viruksen leviämisen torjumiseksi ja hidastamiseksi.

EU:n budjettiin liittyvät muut toimet

Valtioneuvosto voi hyväksyä komission ehdottamat toimet mobilisoida EU-budjetin varoja 1 mrd euron takauksen avulla sekä vielä kohdentamatta olevien rakennerahastovarojen 28 mrd euroa osalta.

Valtiontuet

Valtioneuvosto tukee komission valtiontukisääntelyä koskevia ehdotuksia ja pitää tärkeänä sitä, että valtiontukisääntelyn joustavoittamista koskevat toimenpiteet perustuvat koordinoituun ja kohdennettuun eurooppalaiseen lähestymistapaan, jotta yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla voidaan turvata kriisin yhteydessä.

Pankkisektori

Suomi pitää komission tavoin keskeisenä, että pankit hyödyntävät pääomapuskurinsa, pankkivalvojen myöntämät poikkeukselliset joustot vakavaraisuus- ja maksuvalmiusvaatimuksista sekä EKP:n ja kansallisten keskuspankkien rahapoliittisten toimien tarjoaman likviditeetin täysimääräisesti luotonannon ylläpitämiseksi, eivätkä käytä vapautuneita varoja esimerkiksi voitonjakoon tai lisäpalkitsemiseen. Suomi yhtyy komission näkemukseen myös siltä osin, että viimesijaisena ja poikkeuksellisenä keinona kriisin pahentuessa voi olla tarpeen hyödyntää unionin valtiontukikehikkoon sisältyviä joustomahdollisuuksia pankkien varainhankinnan tukemiseksi esimerkiksi takausten avulla. Poikkeuksellisten tapahtumien johdostakin annetun väliaikaisen tuen tulisi kuitenkin lähtökohtaisesti kohdistua terveisiin ja vakavaraisiin pankkeihin eikä sitä tulisi käyttää muiden kuin COVID-19-kriisin pankeille aiheutuvien välittömien tappioiden kattamiseksi. Lisäksi tämän tiedonannon linjausten yhteyttä finanssikriisin jäljiltä yhä voimassa oleviin komission pankkitukipoikkeustilalinjauksiin tulisi selventää.

Finanssipolitiikan säännöt

Valtioneuvosto tukee sitä, että EU:n finanssipoliittisiin sääntöihin sisältyvää joustoa hyödynnetään tässä tilanteessa täysimääräisesti.

Pääasiallinen sisältö***Solidaarisuuden varmistaminen yhteismarkkinoilla***

Solidaarisuuden varmistamisen yhteismarkkinoilla osalta tiedonannossa todetaan, että terveydenhuollon välineiden tarjonta tulee varmistaa EU:n alueella. Tiedonannossa myös todetaan, että turismiin liittyvät alat ovat erityisesti kokeneet negatiivisia vaikutuksia koronaviruksen leviämisen myötä. Komissio toimii yhteistyössä jäsenvaltioiden sekä EU:n ammattiliittojen kanssa tilanteen seurannassa ja tukitoimien koordinoinnissa.

Korona-viruksella on ollut merkittäviä vaikutuksia liikennejärjestelmiin. Lentoyhtiöt ovat joutuneet Korona-viruksen vuoksi perumaan lentojaan tammikuusta 2020 alkaen ensin Kiinan kansantasavaltaan ja Hong Kongiin ja myöhemmin enenevässä määrin myös muita lentoja. Vaikutusten lievittämiseksi komissio ehdottaa muutoksia lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevaan asetukseen (ETY) 95/93. Ehdotuksen tavoitteena on turvata se, että lentoyhtiöt voisivat pitää edelliskauden lentojen perusteella saamansa lähtö- ja saapumisajat (ns. slotit) myös kesäkaudella 2020 ja sitä seuraavalla aikataulukaudella, vaikka slotien mukaiset lennot jäävätkin lentämättä. Ehdotuksesta valmistellaan parhaillaan U-kirjettä.

EU:n budjetin ja Euroopan investointipankkiryhmän mobilisointi talouden toimijoiden tueksi

Komission tiedonannossa avainasemassa nähdään maksuvalmius sekä yritysten, sektoreiden ja alueiden tukeminen EU:n budjetin välineiden ja Euroopan investointipankkiryhmän mobilisoinnilla. Komissio ehdottaa, että EU:n budjetista annetaan 1 miljardin euron takaus Euroopan investointirahastolle (EIR), jolla tavoitellaan 8 miljardin euron lisäpääomarahoitusta pk-yrityksille. Komissio arvioi, että tällä tavoin voidaan auttaa vähintään 100 000:ta eurooppalaista pk-yritystä ja pientä midcap-yritystä. Tuki kanavoitaisiin olemassa olevien Euroopan investointirahaston rahoitusinstrumenttien kautta muun muassa käyttöpääoman rahoittamiseen. Pankkien kykyä myöntää siltarahoitusta mikro- pk- ja pienille midcap-yrityksille vahvistettaisiin COSME:n, InnovFin:in sekä ESIR:in mahdollistamien takausohjelmien puitteissa. Myös lainojen lyhennysvapaita voitaisiin toteuttaa edellä mainittujen ohjelmien tuella. Pankkisektorin rooli nähdään tiedonannossa avainasemassa maksuvalmiuden kannalta ja pankeilla tulee olla tarpeeksi likviditeettiä lainatakseen asiakkailleen.

Työllisyyteen aiheutuvien vaikutusten lieventämisen osalta tiedonannossa todetaan muun muassa, että komissio nopeuttaa eurooppalaisen työttömyysvakuutusjärjestelmän valmistelua.

Komissio ehdottaa lisäksi erityistä investointialoitetta, jonka kautta on tarkoitus ohjata 37 miljardia euroa koheesiopolitiikan määrärahoja koronavirusepidemian vaikutusten lieventämiseen. Komissio luopuisi vuonna 2020 velvoitteestaan periä jäsenvaltioilta takaisin Euroopan rakenne- ja investointirahastoista suoritettuja käyttämättä jääneitä ennakkomaksuja, mikä lisäisi jäsenvaltioiden maksuvalmiuksia kriisin hoitoon. Koronavirusepidemian vaikutusten lieventämiseen käytettyjä menoja voitaisiin rahoittaa rakennerahastoista takautuvasti 1. helmikuuta 2020 alkaen ja tarvittaviin ohjelmamuutoksiin sovellettavia säännöksiä helpotettaisiin. Lisäksi tukikelpoisuussäätelyyn ehdotetaan muutoksia. Tukea voitaisiin suunnata mm. pk-yritysten käyttöpääomaan kriisistä johtuvien menetysten korvaamiseksi, kiinnittäen erityistä huomiota voimakkaimmin kriisin kohteena oleviin sektoreihin.

Lisäksi kriisin torjuntaan olisi käytettävissä 28 miljardia euroa vielä kohdentamatta olevia rakennerahastovaroja, jotka sisältyvät kauden 2014–2020 kansallisiin määrärahoihin ja rahoitusosuuksiin.

Valtiontuet

Komissio korostaa tiedonannossaan jäsenvaltioiden mahdollisuuksia myöntää tukea tavalla, joka ei ole SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea ja johon ei näin ollen tarvitse soveltaa EU:n valtiontukisäätelyä. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa suoraan kuluttajille myönnetty korvaukset peruuntuneista lentolipuista. Komissio korostaa lisäksi voimassa olevien tukijärjestelmien hyödyntämistä kriisissä tehokkaasti. Näitä ovat muun muassa jäsenvaltioiden tukiohjelmat, joiden nojalla voidaan tukea vaikeuksissa olevia pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

Komission tiedonannossa selvennetään, että komissio voi SEUT 107(2)(b) artiklan nojalla hyväksyä jäsenvaltioiden tukitoimenpiteitä luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi. Korona-epidemiaan liittyen komissio hyväksyi 12.3.2020 ensimmäisen tukitoimenpiteen SEUT 107(2)(b) artiklan nojalla. Kyseessä on Tanskan tukiohjelma tapahtumajärjestäjille Korona-epidemiasta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi.

Komission arvion mukaan Italiassa tällä hetkellä vallitseva tilanne sallii SEUT 107(3)(b) artiklan soveltamisen (*Sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää: tukea jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen*), eli valtiontukia voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvina SEUT 107(3)(b) artiklan nojalla. Muiden jäsenvaltioiden osalta tilanne elää. Komissio valmistelee parhaillaan myös erityistä sääntelykehikkoa SEUT 107(3)(b) artiklan soveltamiseksi jäsenvaltioissa. Vastaavaa menettelyä on noudatettu vuoden 2008 finanssikriisin yhteydessä.

Tukitoimenpiteiden hyväksyminen SEUT 107(2)(b) tai SEUT 107(3)(b) artiklan nojalla sisämarkkinoille soveltuvaksi edellyttää SEUT 108(3) artiklan mukaista ennakoilmoitusta komissiolle, mutta komissio on luvannut käsitellä jäsenvaltioiden Korona-epidemiaan liittyvät ennakoilmoitukset nopeutetulla aikataululla. Komissio käsiteli Tanskan edellä mainittua tukiohjelmia koskevan ennakoilmoituksen 24 tunnissa.

Pankkisektori

Tiedonannon pankkisektoria koskeva osuus koskee pankeille annettavaa valtiontukea, vaikka se on sijoitettu EU-budjettia koskevan otsikon alle ja mainitaan lyhyesti myös fisikaalisia toimenpiteitä koskevan kohdan alla.

Tiedonannossa komissio korostaa, että pankeilla täytyy olla riittävästi likviditeettiä luotonannon jatkamiseksi vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Pankkien vakavaraisuusasteet ovat komission näkemyksen mukaan parantuneet viime vuosina merkittävästi, pankkien suhteellinen velkaantuneisuus on laskenut ja riippuvuus lyhytaikaisesta varainhankinnasta pienentynyt. Komissio tiedostaa Euroopan keskuspankin (EKP), pankkiunionin yhteisen valvontamekanismin ja Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) 12.3.2020 ilmoittamat toimenpiteet viruksen taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi ja pankkien luotonannon tukemiseksi. Komissio kehottaa toimivaltaisia viranomaisia toimimaan edelleen yhtenäisesti ja hyödyntämään lainsäädäntökehikon joustonvarat.

Tiedonannossa todetaan, että jäsenvaltioiden on voimassa olevan sääntelyn perusteella mahdollista taata pankkien varainhankintaa, jos varainhankinta on tyrehtynyt ja likvidejä varoja ei ole saatavilla. Tällä hetkellä komission mukaan tällaisia likviditeettiongelmia ei kuitenkaan ole vielä käsillä, mutta niitä voi tulla eteen kriisin pahentuessa.

Komissio toteaa lisäksi, että pankkeja voidaan tukea poikkeuksellisia tapahtumia varten säädetyn SEUT 107(2)(b) artiklan nojalla siltä osin kuin pankin tappiot johtuvat suoraan koronaviruksesta. Kyseisen tuen tavoitteena ei olisi pankin toimintakyvyn, maksukyvyn tai likviditeetin säilyttäminen tai palauttaminen. Tällöin valtiontukeen eivät ilmeisesti soveltuisi voimassa olevat EU:n luottolaitosten elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelmiin EU/2014/59 (BRRD) ja vuoden 2013 pankkitiedonannon edellytykset SEUT 107(3)(b) mukaiselle tuelle. Komission tiedonannon pohjalta jää kuitenkin epäselväksi, mikä komission rajanveto tarkalleen näiden kahden SEUT-oikeusperustan välillä pankkien kohdalla on, millaista pääomitusta tiedonannossa tarkoitetaan (vain valtiontakaukset uutta varainhankintaa varten vai mikä tahansa valtiontuki) ja onko SEUT 107(2)(b) artiklan mukaisen pankeille annettavan valtiontuen antamiselle odotettavissa muita rajoitteita kuin se, että sen tulisi kohdistua suoraan koronaviruksen pankille aiheuttamiin tappioihin. Tukitoimenpiteiden hyväksyminen edellyttäisi lähtökohtaisesti joka tapauksessa SEUT 108(3) artiklan mukaista ennakoilmoitusta komissiolle.

Finanssipolitiikan sääntöihin sisältyvän jouston hyväksikäyttö

Komission tiedonannossa todetaan, että virustilanteen hoitoon kohdennettuja finanssipoliittisia toimenpiteitä voisivat olla esimerkiksi yritysten tukeminen verotuksen kautta lykkäämällä elinkeinoverojen, arvonlisäverojen ja sosiaaliturvamaksujen tilityksiä, aikaistamalla valtion maksupalautuksia, tai verohelpotuksilla. Yrityksiä voidaan tukea myös takaamalla yritysten käyttöpääomaa tukevia pankkilainoja ja myöntämällä vientitakuita. Pikaisia toimia tarvitaan myös palkansaajien ostovoiman tukemiseksi, jotta taloudellista toimeliaisuutta voidaan pitää yllä. Yritysten ja kuluttajien luottamusilmapiirin ja kysynnän tukemiseksi tarvitaan hyvin koordinoituja päättäväisiä toimia.

Komissio aikoo ehdottaa neuvostolle EU:n finanssipolitiikan sääntökehikon kaiken mahdollisen jouston hyödyntämistä. Finanssipolitiikan sääntöjen noudattamista arvioitaessa komissio kehottaa neuvostoa olemaan ottamatta huomioon sellaisten tilapäisten toimenpiteiden budjettivaikutuksia, jotka on tehty koronaviruksen vaikutusten tasoittamiseksi. Vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta on perusteltua pitää tilapäisinä menoina pandemian hillintään ja hoitoon käytettäviä resursseja, maksuvalmiustukea yrityksille eri toimialoilla, sekä työpaikkojen ja tulonmenetysten tukemiseen kohdennettuja varoja.

Komission arvion mukaan kyseessä on vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen julkisen vallan kontrollin ulottumattomissa oleva poikkeuksellinen tilanne, joka sallii väliaikaisesti sopeuttamistoimista poikkeamisen ja sallii poikkeuksellisia menoja epidemian hillitsemiseksi. Poikkeusta voidaan soveltaa tilapäisiin epidemiasta aiheutuviin terveydenhoitomeneihin sekä yritysten ja työntekijöiden tukemiseen suunnattuihin menoihin.

Komissio aikoo ehdottaa neuvostolle, että jäsenmaille vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän osan puitteissa asettuja sopeutusvaatimuksia korjataan, jos talous joutuu taantumaan tai talouden kasvu hidastuu merkittävästi. Komissio on myös valmis ehdottamaan vakaus- ja kasvusopimuksen yleistä poikkeusehtoa aktivoitavaksi laajemman finanssipoliittisen tuen takaamiseksi. Ehdon aktivointi merkitsisi julkisen talouden alijäämään ja velkaan liittyvien sopeutusvaatimusten tilapäistä helpottamista koko euroaluetta tai EU-aluetta koskevan vakavan taloudellisen taantuman olosuhteissa.

Koronaviruksen taloudelliset vaikutukset

Euroopan komission tiedonannossa todetaan, että komissio ennusti 13.2.2020 julkaistussa talviennusteessaan vuoden 2020 talouskasvuksi 1,4 % ja vuoden 2021 kasvuksi 1,2 %. Tuossa ennusteessa koronaviruksen vaikutusten arvioitiin jäävän väliaikaisiksi perustuen oletukseen, että pandemia rajoittuisi Kiinaan ja vuoden 2020 ensimmäiselle neljännekselle niin, että globaalit vaikutukset jäisivät pieniksi. Ennusteessa virusta pidettiin kuitenkin merkittävänä alasuuntaisena riskinä maailman ja Euroopan taloudelle.

Komission virkamiehet ovat tehneet skenaariolaskelmia koronaviruksen taloudellisista vaikutuksista käyttäen päivitettyjä oletuksia ja mallinnustekniikoita. Tiedonannossaan komissio korostaa, että kriisin taloudellisten vaikutusten arviointi on edelleen vaikeaa, ja vaikutukset riippuvat pandemian leviämisestä ja julkisten toimijoiden kyvystä rajoittaa terveydelle ja taloudelle aiheutuvia vaikutuksia

Perusskenaario perustuu kahteen oletukseen: 1) koronaviruksella on koko Euroopassa ja maailmassa samat sairastavuus- ja kuolleisuusluvut, jotka perustuvat uusimpiin arvioihin ja 2) ottaen huomioon tämänhetkinen kehitys jäsenmaissa, työn kysyntään ja tarjontaan vaikuttavilla rajoituksilla on suurempi vaikutus kuin mitä Kiinassa havaittiin.

Komission analyysissä arvioidaan useita vaikutuskanavia, joita pitkin koronavirus vaikuttaa Euroopan talouteen. Näitä ovat 1) shokki, joka johtuu Kiinan talouden supistumisesta vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä, 2) tarjontashokki Euroopan taloudelle ja maailmantaloudelle johtuen toimitusketjujen häiriöistä ja töistä poissaoloista, 3) kysyntäshokki maailmantaloudessa ja Euroopassa johtuen matalammasta kuluttajakysynnästä ja investointeihin vaikuttavasta epävarmuudesta sekä 4) yrityksille aiheutuvat likviditeettirajoitteet.

Koronaviruksella arvioidaan olevan erittäin suuret ja vahingolliset vaikutukset euroalueen ja EU:n talouksille. Edellä mainittujen suorien vaikutuskanavien kautta BKT:n kasvun arvioidaan vuonna 2020 vähenevän 2,5 % verrattuna tilanteeseen, jossa pandemiaa ei olisi. Tämä tarkoittaa, että EU:n reaalin BKT:n kasvu vuonna 2020 jäisi alle -1 prosentin.

Komission tiedonannossa todetaan, että joihinkin vuodelle 2020 aiheutuviin suoriin vaikutuksiin voidaan kuitenkin vastata oikea-aikaisilla ja tehokkailla politiikkatoimilla, jotka voivat vähentää kielteisiä vaikutuksia BKT:hen. EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot ovat laatimassa politiikkaa kriisin taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi. Politiikkatoimenpiteillä ei voida suojata EU:ta Kiinasta tulevilta kielteisiltä vaikutuksilta, ja vain hyvin rajoitetusti työn tarjontapuolen vaikutuksilta. Niillä voi kuitenkin olla tärkeä rooli nostamassa alhaisempaa kulutuskysyntää ja korjatessa likviditeettirajoitetuista yrityksistä johtuvia kielteisiä vaikutuksia. Yhdessä näiden kanavien osuus on hieman yli puolet arvioidusta potentiaalisesta vaikutuksesta kasvuun, joten taloudellisten vaikutusten lieventäminen on mahdollista.

Kaiken kaikkiaan komission perusskenaario on, että EU:n BKT:n reaalikasvu vuonna 2020 on nolla tai jopa huomattavasti negatiivinen COVID-19:n seurauksena. EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden koordinoitu toiminta on avain taloudellisten vaikutusten lieventämiseen. Myöskään skenaarioita, joissa pandemian vaikutukset olisivat suuremmat, ei voida poissulkea

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Lentoliikenteen saapumisaikoja koskevan asetuksen muuttamishdotuksen (COM(2020) 111) oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 100 artiklan 2 kohta. Ehdotukseen sovellettaisiin SEUT 294 artiklan mukaista tavallista lainsäätämisyjärjestystä.

Solidaarisuusrahaston asetuksen muuttamishdotuksen (COM(2020) 114) oikeusperustana ovat SEUT 175 ja 212 artiklat.

Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevan investointialoitteen (COM(2020) 113) oikeusperustana ovat SEUT 43(2), 177 ja 178 artiklat.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 EU1 ja EU12 –jaostojen kirjallinen menettely 17. –18.3.2020
 EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 18.–20.3.2020

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Tiedonannossa mainitaan EU-budjetin toimia, jotka hoidettaisiin lähinnä varojen uudelleenkohdennuksin, seuraavasti.

- Komission säädösehdotuksen ”Coronavirus Response Investment Initiative (CRII) myötä ohjattaisiin 37 mrd. euroa koheesiopolitiikan alla koronavirusepidemian vaikutusten lieventämiseen. Komissio ehdottaa noin 8 miljardin euron määrärahojen vapauttamista epidemian vaikutusten hoitoon luopumalla vaatimasta jäsenvaltioita palauttamaan käyttämättömät vuotuiset ennakot takaisin EU:n talousarvioon. Komission arvion mukaan jäsenvaltiot voisivat lisäksi käyttää noin 29 mrd. euroa kansallisia rahoitusosuuksia. Toimi voitaisiin toteuttaa uudelleenkohdennuksin EU:n budjetin ja kuluvan kauden rahoituskehysten puitteissa.
- Lisäksi kriisin torjuntaan olisi käytettävissä 28 miljardia euroa vielä kohdentamatta olevia rakennerahastovaroja, jotka sisältyvät kauden 2014–2020 kansallisiin määrärahoihin ja rahoitusosuuksiin.
- Komission ehdottaa myös Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta annetun asetuksen muutosta siten, että käyttötarkoitukseen lisättäisiin kansanterveydellinen kriisi sekä nostettaisiin rahaston ennakkomaksujen määrä 50 milj. eurosta 100 milj. euroon. Kaikkiaan solidaarisuusrahaston enimmäismäärä vuonna 2020 on noin 1150,5 milj. euroa. Komission tiedonannossa mainitaan, että varoja olisi käytettävissä 800 milj. euroon asti. Solidaarisuusrahastoa koskevat ehdotukset toteutettaisiin kuluvan kauden rahoituskehysten puitteissa. Kuluvan vuoden EU-budjetissa on solidaarisuusrahastolle budjetoitu sitoumuksina 50 milj. euroa. Solidaarisuusrahaston varojen käyttö edellyttäisi EU:n lisäbudjettia.
- Euroopan globalisaatiorahaston varoja, joita on kuluvan vuoden EU-budjetissa budjetoitu sitoumuksina noin 179 milj. euroa, voitaisiin käyttää irtisanottujen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien tukemiseen.
- Yritysten tukemiseen kohdennettaisiin uudelleen olemassa olevien Euroopan Investointirahaston ohjelmien kautta varoja hyödyntämällä Euroopan Strategisten Investointien rahastolle (ESIR) annetun takauksen käyttämättä oleva allokaatio 1 mrd. euroa tavoitteena 8 mrd. euron lisärahoitus pk-yrityksille. Toimet eivät edellyttäisi lisää EU-budjetin varoja.

Suomen rakennerahasto- ohjelmien toteuttamisessa ohjelmakauden 2014- 2020 vuotuinen ennakko on osoittautunut ylimitoitetuksi. Ennakkomaksut on

säännönmukaisesti palautettu eli kuitattu seuraavan vuoden vuotuisesta ennakosta tai tilityksen taseesta. Suomen em. ennakkomaksut vapauttaisivat komission ehdotuksen mukaan EU-osarahoitusta 24 milj. euroa ja kansallista rahoitusosuutta 24 milj. euroa. Edellä mainitut summat eivät muuta Suomen käytettävissä olevia ohjelmavaroja.

EU:n solidaarisuusrahaston ja Euroopan globalisaatiorahaston varoja käytetään jäsenmaiden hakemusten perusteella. Suomi voi siten hakea varoja rahastoista, mikäli niissä olevat hakukriteerit täyttyisivät, mutta tässä vaiheessa on vaikea arvioida, missä määrin Suomi voisi saada varoja käyttöönsä.

Suomi on tähän mennessä hyötynyt ESIR:n tuella toteutuneesta rahoituksesta, mutta tässä vaiheessa on myös vaikea arvioida, missä määrin suomalaiset yritykset voisivat hyötyä yrityksille suunnattavasta tuesta.

Kuluvan vuoden kansallisessa talousarviossa on budjetoitu maksuihin Euroopan unionille (mom. 28.92.69) yhteensä 2 087 milj. euroa. Suomen rahoitusosuus EU-budjetista on tällä hetkellä noin 1,6%. Suomen laskennallinen osuus tilanteessa, jossa kaikki Euroopan unionin solidaarisuusrahaston määrärahat (1 105,5 milj. euroa) otettaisiin käyttöön olisi siten noin 18,4 milj. euroa. Tämän hetken arvion mukaan se voitaisiin hoitaa käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Commission Communication, 13.3.2020: Coordinated economic response to the COVID-19 Outbreak

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssineuvos Marketta Henriksson, p. 029 553 0441
 VM/KO, erityisasiantuntija Jarkko Kivistö, p. 029 553 0140
 VM/KO, finanssineuvos Laura Vartia, p. 029 553 0228
 VM/KO, finanssiasiantuntija Antti Kekäläinen, p. 029 553 0386
 VM/EUS, finanssiasiantuntija Elisa Aaltonen, p. 029 553 0024
 VM/RMO, hallitussihteeri Katri Aho (pankkisektori), p. 0505301682
 VM/BO, budjettineuvos Seija Kivinen, p. 295 530 236
 TEM, kaupallinen neuvos Olli Hyvärinen, p. 29 504 7026
 TEM, erityisasiantuntija Eliisa Hujala, p. 295 064 949

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
